

Winnen Wutbürger de verkiezingen?

Columns - 13 januari 2024 - Auteur: Inge Jooris

In 2010 werd *Wutbürger*, de woedende burger, verkozen als woord van het jaar. Het woord werd bedacht door journalist Dirk Kurbjuweit die het essay 'Der Wutbürger' publiceerde in het tijdschrift Der Spiegel. Volgens hem is de *Wutbürger* iemand die zich verzet tegen verandering. "Het is een uiting van een sceptische middenklasse die wil behouden wat ze heeft en kent, ten koste van een goede toekomst voor het land." En ook: "Ze hebben genoeg van de ruziënde partijen, van beslissingen die ze niet begrijpen en die hen onvoldoende worden uitgelegd." De auteur waarschuwt: "Duitsland zal bevriezen als de boze burgers de overhand krijgen."

14 jaar later is het woord actueler dan ooit. De groene minister van Economie Robert Habeck heeft dit jaar als eerste regeringslid de toorn van de woedende burger over zich heen gekregen. Toen hij op donderdag 4 januari terugkwam van zijn vakantie op het eiland Hooge werd hij opgewacht door honderden landbouwers die de aanlegsteiger van zijn ferryboot blokkeerden. De rederij verklaarde dat de veerboot bijna bestormd werd. De boot moest rechtsomkeert maken, de politie uitrukken, pepperspray werd ingezet. Reden: de boze boeren verzetten zich tegen de geplande vermindering van brandstofsubsidies.

De geschrokken Robert Habeck verklaarde op Focus online. "Wat me zorgen baart, is dat de stemming in het land zo verhit raakt."

Het woord *Wutbürger* werd ook geplakt op boze burgers die fel uithaalden, soms zelfs fysiek, tegen de 'klimaatklevers'. Zij die zich vastkleven aan kunstwerken of straten om zo meer aandacht te vragen voor een ambitieuzer klimaatbeleid. Sommigen werden aangevallen, geschopt en geslagen door woedende automobilisten omdat ze kwamen vast te zitten in de files die door de klimaatklevers werden veroorzaakt. Of zijn de klimaatklevers zelf *Wutbürger*, woedend omdat ondanks alle onheilsberichten er volgens hen te weinig ondernomen wordt om fossiele brandstoffen af te bouwen?

Duitsers houden van creatief zijn met taal. In deze rubriek belicht de Vlaamse Inge Jooris creatieve Duitse woordvondsten en spreekwoorden aan de hand van de

actualiteit. Dit keer *Wutbürger*, de boze burger die tegen verandering is.

Wutbürger leven er ook in Oost-Duitsland. Ze zijn boos omdat ze meer dan 30 jaar na de *Wende*, de val van de Muur, nog steeds minder verdienen dan mensen die in het voormalige West-Duitsland leven. Ze voelen zich achtergesteld en vrezen de toenemende migratie. Getalenteerde jongeren, vooral meisjes, trekken naar het westen van het land in hun zoektocht naar betere jobs en hogere lonen.

In de Oost-Duitse deelstaten Saksen, Brandenburg en Thüringen vinden er dit jaar verkiezingen plaats. De extreemrechtse partij Alternative für Deutschland (AfD) staat er al maanden aan de top in de peilingen. Nochtans is de partij in meerdere deelstaten door de federale veiligheidsdienst gecategoriseerd als absoluut extreemrechts. Volgens de dienst streeft de partij anticonstitutionele doelen na, maar dat lijkt een op de drie inwoners niet af te schrikken.

Het schrikt de traditionele partijen wel af. Als de AfD meer dan 30 procent van de stemmen haalt, dan wordt het moeilijk om nog een meerderheid te vormen zonder hen. Een scenario dat Nederland niet onbekend in de oren klinkt en dat waarschijnlijk ook Vlaanderen te wachten staat na de verkiezingen van juni 2024.

Socioloog Steffen Mau van de Humboldt Universiteit Berlijn verklaart in een artikel op de website van omroep Deutschlandfunk dat de sterke verschuiving naar rechts die hij verwacht in de drie Oost-Duitse deelstaten op de lange termijn de democratie zal schaden.

2024 wordt een mondiaal verkiezingsjaar. Meer dan de helft van de wereldbevolking zal naar de stembus trekken. In vele media kan je koppen lezen à la: "Wordt 2024 een kantelpunt voor onze democratie?" De vraag die ik mij stel als ik kijk naar de inperking van de persvrijheid en de rechten van LGBTQI+-personen in Hongarije, de honderden neofascisten die onlangs de Hitlergroet brachten in Rome, het feit dat in Duitsland een extreemrechtse partij hoge toppen scheert: hoe lang laten we aan onze democratie knagen tot wij woedend wakker schieten? En komen we dan niet te laat?

Dit is een artikel gedownload via duitslandinstituut.nl.

Artikel: <https://duitslandinstituut.nl/artikel/57979/winnen-wutburger-de-verkiezingen>